

VELLA JOGUINA COVARXINA ORIÛNDA DEL SIND

Al'est del Pakistan i tot a frec del desert de THAR es troba el país del SIND, una de les zones més càlides del món. Els oriunds d'aquest territori, Déu sap des de quan, cultivaven una planta herbàcia de fruits grossos, generalment rodons, de carn dolça, i molt refrescants capaços d'emmagatzemar força quantitat d'aigua.

Com ben bé tots sabem, l'entrada dels àrabs a la història és deguda a l'obra del seu profeta Mahoma i de la predicació que va fer de l'islam, en el fons un sincretisme de les religions judaica i cristiana. El seu monoteisme religiós va servir d'aglutinant de les tribus semites àrabs nòmades i independents i va superar l'idolatria de l'època preislàmica. A la seua mort va deixar consolidada la unitat política i religiosa dels àrabs.

L'expansió de l'islam va començar amb els successors de Mahoma o Califes. Paral·lelament a llurs conquestes la seua cultura va assolir moments de gran esplendor. Així mateix el comerç també es va desenvolupar molt i les seues carava-

nes arribaren fins a la Xina des d'on van importar a Occident invents com ara el paper, la brúixola i la pólvora.

Bé, aquestes caravanes arribaren, de tornada, a l'esmentat país del Sind i després d'haver creuat el desert de Thar, assedegats com estaven, es quedaren bocabardats en aparèixer aquests fruits, veritables dipòsits d'aigua i, a més a més, amb una dolçor captivadora. Tan escruixits quedaren que s'emportaren llavors i amb molta celeritat aquest conreu s'estengué per tots els seus dominis.

Aquests fruits dels quals us parle no eren altra cosa que els melons. Els àrabs els anomenaren *síndia*, tot fent referència al país d'origen. A Catalunya se'ls ha quedat *síndria*, a la resta dels Països Catalans els sortiren d'altres noms com meló d'Alger, meló de moro, meló roig, etc.

Qui els ho havia de dir a aquells àrabs que, a hores d'ara i gràcies als avenços en matèria d'agricultura, aquesta planta, la *síndria* o melonera, l'empelten sobre peu de carabassera i a més a més, de melons, se n'obtenen sense llavors?

I vés per on els xiquets i xiquetes de Les Coves d'anys enrera, quan la televisió encara no ens havia envaït, quan tot el veïnat, de nit, eixia amb una cadira a la fresca (dins de casa, durant l'estiu, la xafagor sol ser insuportable) i romania xerran, els infants menuts, ajudats pels més grans, i, de vegades, per alguna persona major, agafaven els melonets

menuts, anomenats "ra-beus", els buidaven i un cop guarnits amb preciosos dibuixos tallats a la pell del meló amb una navalla (cal dir que això era un art), els penjaven d'un cordell. Després els ficaven a dintre un trosset de ciri encès i els xiquets els passejaven pels carrers i voreres cantant cançons com aquesta:

El sereno tiene un perro
que se llama Capitán
a las doce de la noche
se ha comido todo el pan

És curiós que moltes d'aquestes cançons les cantaven en castella, però també n'hi havien en valencià

El sereno ha mort un gos
i l'ha dut a l'hospital
les xiquetes de costura
se l'han menjat amb oli i sal

L'agutzil busca furgues
amb la punta d'un falçó
i de tantes que en troba
farà tard a la processó.

Aquesta costum no era sols covarxina, ans bé s'estenia arreu de la Mediterrània. Cada poble tenia les seues cançons.

Els xiquets més menuts no podien fer altra cosa que passejar, tot prenent cura que no se'ls apagara el ciri.

Que n'era de bonic aquest espectacle de transparències lluminoses a través dels dibuixos practicats a la pell del meló!

Hi havia veritable competència per fer els gravats com més bonics millor i fer-se admirar després per tot el veïnat.

Altres xiquets en lloc de ciri ho feien un poc més complex, duïen una closca buida de cargol jueu (perquè tenia més cabuda) plena d'oli amb una metxa de cotó com les que llavors s'empraven als cresols.

Però tanmateix aquesta costum, aquest joc estiuenc no era joia per a tothom. Al ritme de la cançó li donaven la volta a aquesta mena de llanterna anomenada, ací, "farolet" tan ràpidament que a la força de la gravetat li mancava temps per tombar el ciri o el cargol. Quan no succeïa així, el xiquet, decebut, sovint agafava una planyivola plorera, sobre tot si els altres companys se li burlaven.

Quan la gent major se n'anava a dormir, la canalla apagava i guardava els "farolets" fins l'endemà. Aquests duraven tant com trigava a enmusteir-se la pell del meló.

Potser algun dia ens adonarem que els xiquets i nosaltres mateixos seriem més feliços recuperant vells jocs i tradicions que romanent esclaus del caixó televisiu.

B. BARBERÀ

